

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Baptistae Mantuani Carmelit[a]e de patientia aurei libri tres

Baptista <Mantuanus>

Dauentrie, 1515

Quod fides per aureu[m] Virgilij ramu[m] figurat[ur], et qu[a]eda[m] de
natura propheti[a]e enarrata ca.iii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30534

Liber Tertius

antez tuo laxato rete, quibus vobis duo innuuntur, et fuisse phos in hoc, te platos, et eorum labores esse vanitates, qui sunt in Deo quoniam vanitatem. Erant certe illi similes his (Alchymistę vulgo nuncupant) qui avaricie cupiditate delusi, volunt ex aere aurum elicere. Sicut ergo isti fallacibus experientis circumacti, dum quoniam divitias, incurrunt inopiam. Sic illi vana curiositate delusi, ubi dies putant, noctes inveniunt, propter quod dictum est a propheta. Credidi propter quod loquor sum, ac si diceret, laborantibus alijs circa scias et naturę occulta scire conantibus, ego melius existimaui credere diuinę traditioni, et ideo dicitur, credidi, et quia creditur dicit loquor est, et quod sit loquor subinfert dicens, omnis homo mendax ac si diceret, omnes qui suo ingenio ad verę sapiencie lumen aspirarunt mendaces fuerunt, et ut Christus inquit, fures et latrones quia animas ad veram sapientiam annitentes suis nugamentis captare contendunt, et quasi abigunt a domino greges, et a vero pastore pecus abducunt.

Quid fides per aureum Virgilij ramum figurat, et quedam de natura prophetie enarrata **Ca. iij.**

Aures est ille aureus Maronis nostri ramus, qui ad Elysium pergentibus est necarius, videbat enim vir ille seu suopte ingenio seu diuina magis inspiratione (quam ενδουσιασμον greci vocant, sicut et aduentus Christi ante presiderat) esse quoddam sapiencie genus sine quo future vite non valeat homini claritas apparere, et eam raram aureum recte nuncupauit, est enim fides ramus, hoc est quedam delibatio diuinę sapiencie, et aureus quidem, quia et preciosissima et immarcescibilis, ut auri substantia, et recte etiam in magno nemore dixit inueniri, quia inter varios et multiplices humanę sapiencie modos, inter se philosophantium sectas, et traditiones hominum diuersas, quasi arbor in amplissimo nemore fidei sapientia delitescit. Quod Virgilius dicit. Ipse volens facilius sequetur. Si te fata vocant, aliter non viribus ullis. Vincere nec duro poteris conuellerе ferro. Quid aliud est quam quod dicitur a Christo Nemo potest venire ad me nisi pater meus traxerit illum, Dei namque voluntas fatum dicitur. Et recte dicitur

Rij

Liber Tertius.

id muneris ferri sibi velle Proserpinā, Proserpina em̄, (teste Varone) est luna a proserpēdo dicta, nā sole sp̄ egypticaz obseruāte luna, modo ad dextrā, mō ad sinistras coeli p̄tez serpit et oberrat, luna at̄ in scripturis sacris signat ecclesiā militantez, iuxta illd̄ Apocak. Mulier amicta sole, et luna sub pedib⁹ eius, q̄d exponēs Bern̄. inq̄t Ecclesia em̄ est luna illa sub pedib⁹ eius. Potest etiā de luna q̄ planeta est terre pp̄inquisimus, id intelligi, sicut nanq̄ ecclesia militās vult ad se veniētes esse fideles sic et ecclesia triūphans nō nisi fideles admittit, et venientes vult ramum Proserpine, hoc est fidem lune offerri, naz cū ipsa luna rex immortalū ac eternaz sit limē, fides q̄ est nigra quasi lune maculā p̄ndit, ibi recte relinquitur, vbi iam inci piūt apparere diuina. Quod s̄o Aeneas ferēs ramum, p̄ loca poenarum, Sibylla comitāte gradiat̄, nil miruz, nā et filij ecclesie dicunt trāsuiim⁹ per ignez et aquaz, et eduxisti nos in refrigeriuz. Sibylla est sapia diuina, vel āgeloz custodia hōi attributa, q̄ nos p̄tegēte atq̄ gubernāte fidez inuenim⁹, inuentā seruam⁹, et per huius vite difficultates ac t̄nbras ābulantes tātez ad Elysiuz, hoc ē in paradisiuz mutata in sciam̄ fide p̄rāsimus, idesq̄ dicit̄. Perfecto mūere diuz deuenere locos lētōs, et amoena vireta. Qd̄ si obijcies credi nō debere Deū q̄ futura erant, hōi pagano reuelasse? R̄ndeo malos eque ac bonos hōies facturā eē dei, dei instrumenta, dei ministratores, et deo liberuz eē eis vt suis vti, cū libuerit. Balaā vir culpabilis, de futuris anee longe p̄nunciat. Sibylle q̄s et Lactārius et Augu. ad astruendā fidē citāt, mulieres ex media gētilitate fuerūt. Caiphas vir sceleratissimus, vt in Euāgelio legim⁹ p̄phetauit nesciens qd̄ diceret. Ipa Balaā a fina aial natura brutū ac indocile, voces hūanas edē p̄doce tur Et deniq̄ vt pauc̄ exp̄diā, p̄phetie donū nō ad grāz, q̄ gratuz facit, s̄ ad eaz q̄ solū gratis dari dicit̄, ex theologoz aurozitate referē gratitudis at̄ vocabulū s̄ late extēdatur, oēs p̄culdubio creaturas icludit. Om̄ia em̄ diligit deus, et nihil odio habet eoz que creauit, s̄ ex theologoz vsū eis appropriat̄, q̄ ad aliq̄ futurę beatitudinis

Liber Tertius

gradus acceptatur. Et quemadmodum in magna domo, quibus omnes patrifamilias grati sint, soliti tamen liberi sunt heredes, sic et in mundo omnes deo grati sunt, non tamen omnes Christi coheredes, sed illi tamen, in quibus est fides non ociosa, non extincta, sed operatione accensa, futuri sunt.

Quod fides est principium iuvene cum deo amicitie C. iiii

Quod homo deo placere incipiat et si omnia prout est officium, maxime mei est tamen fidei attributum, propterea dicitur accedere ad deum oportet credere, et sine fide impossibile est placere Deo, cuius rei rationem habet assignauerit, amat de hominibus tanquam sibi filiis. Ceteris animantibus profectus et tanquam suus in terra vicarius, imo ut terrenum quendam deum eius quo videtur partem imperium, iuxta illud. Coelum coeli domino, terram dedit filiis hominum, et quoniam dei natura est bonitas, sicut solis natura est claritas, quemadmodum sol nunquam illuminare, sic deus bene facere nunquam cessat, cogitat ergo hominibus ex terno facere celestem, et propterea quod dicitur inter eos oportet est commercium, et arcana quadam admonitione ac disciplina secretiore, quam veluti quodam coelesti semine, iam precepta perdetentim incipiat transformari, et quasi diuinescere, intuentium autem credere oportet instituenti, discipline enim sunt de occultis, et ista precipue. neque enim est ex mathematicis, quos dicitur Peripatetici primus certitudinis gradum usurpare, disciplina hec est de ignotis, de remotis non minus ab intellectu quam a sensu, quod non remouet a ianua, remouet a domo, at ianua intellectus est sensus, quod (teste Aristotele) nihil est in intellectu quod prius fuerit in sensu. At in his que latet sensus et intellectum, quod scia deficit, opinio non sufficit, currendum ad fides, que ut habeat captiuandum est intellectus, et vinculo quodam alligandum, quod vocatur doctis autoritas, hoc vinculo astrictus quasi capistro, equus sub Dei disciplina perseuerat, donec et speret charitate vestitus, omnia accipiat pro coelesti militia comestum.

Exemplo Abrahę pbauit hoc Paulus. neque enim Abrahę ex legis obseruatione, aut ex circuncisione, que nondum erat, sed ex sola fidei credulitate, tantum iuuit cum Deo amicitiaz, ut eius elegerit de quo Christus nasceretur, unam familiam. Unscriptus est. Credidit Abraham deo, et repus

R. iiii